

**Μελέτη Περιβάλλοντος
Α΄ Δημοτικού**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	Αικατερίνη Πλακίτση , <i>Λέκτορας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων</i> Άλκηστις Κοντογιάννη , <i>Επίκουρος Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i> Ειρήνη Σπυράτου , <i>Εκπαιδευτικός</i> Βάια Μανώλη , <i>Εκπαιδευτικός</i>
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	Ιωάννης Σαλθαράς , <i>Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών</i> Ουρανία Κυριαζή , <i>Σχολική Σύμβουλος</i> Ζωή Βιτσάκη , <i>Εκπαιδευτικός</i>
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	Παναγιώτα Φούρκα-Ταταράκη , <i>Σκισσογράφος - Εικονογράφος</i>
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	Χριστίνα Σπυροπούλου , <i>Φιλολόγος</i>
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ	Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίτση , <i>Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	Ειρήνη Κανακουσάκη , <i>Εκπαιδευτικός</i>
ΕΞΩΦΥΛΛΟ	Μιχάλης Μακρουλάκης , <i>Εικαστικός Καλλιτέχνης</i>
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

Στη συγγραφή του πρώτου μέρους έλαβαν μέρος και οι εκπαιδευτικοί:
Ευαγγελία Μπάλλα (κατά το 1/3) και **Ιωάννης Σταράκης** (κατά το 1/5)

Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α: «Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»	
Πράξη με τίτλο:	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ. <i>Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
	«Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»
	Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου Γεώργιος Τύπας <i>Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
	Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου Γεώργιος Οικονόμου <i>Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Αικατερίνη Πλακίτση Άλκηστις Κοντογιάννη Ειρήνη Σπυράτου Βάια Μανώλη

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Μελέτη Περιβάλλοντος Α΄ Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

Προέλευση φωτογραφιών

* Η επιλογή των εικόνων έγινε με ευθύνη των μελών της συγγραφικής ομάδας. Όσες εικόνες δεν αναφέρονται παρακάτω προέρχονται από το προσωπικό αρχείο των μελών της, η οποία και ευχαριστεί θερμά όσους συνεισέφεραν στη συλλογή του υλικού. Η αρίθμηση των εικόνων γίνεται από αριστερά προς τα δεξιά και από πάνω προς τα κάτω.

«Μια ζωή σαν τη δική μου», **Unicef**, Εκδόσεις Πατάκη [σελ. 12: (1), (2), (3), σελ. 28: (1), (2), σελ. 42: (2), (3), σελ. 76: (2), (3)], **Μουσείο Ιστορίας της Παιδείας**, [σελ. 15: (1)], **Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (ΟΣΚ)**, [σελ. 17: (1), (2), σελ. 19: (3), (5), σελ. 100: (3)], **Πολεμικό Μουσείο Αθήνας**, [σελ. 17: (3), σελ. 23: (1)], **αρχείο Μελετζή Σ.** [σελ. 17: (3)], **Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας (ΟΑΣΠ)**, έντυπο ΣΕΙΣΜΟΣ [σελ. 21: (1)], **«Λεξικό Ελλήνων Καλλιτεχνών»**, Εκδόσεις Μέλισσα, [σελ. 34: (2), (3), (4), (5), σελ. 47: (1), σελ. 54: (1), σελ. 67: (1)], **«Έλληνες ζωγράφοι»**, Εκδόσεις Μέλισσα, [σελ. 41: (2), σελ. 84: (1), (2), (3), (4), σελ. 106: (1), σελ. 109: (4), σελ. 112: (1), σελ. 115: (1), σελ. 153: (1)], **«Επτά Ημέρες»**, Εκδόσεις Καθημερινή, [σελ. 41: (1)], **«Πήλινα και Γύψινα παιχνίδια»**, Μ. Αργυριάδη, Μ. Μπενάκη, [σελ. 41: (3), σελ. 107: (1), (3), (4)], **«Art Gallery»**, Εκδόσεις Deagostini Hellas, [σελ. 45: (1), (2), σελ. 112: (2)], **«Ελληνική Μυθολογία»**, Εκδοτική Αθηνών, [σελ. 46: (2)], **Περιοδικό ΓΕΩ**, Εκδόσεις Λαμπράκη, [σελ. 53: (1), σελ. 66: (4)], **Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ)**, [σελ. 63: (1), (2), (4), (5), σελ. 64: (1), σελ. 65 (1), (2), σελ. 66: (1), (5), σελ. 71: (2), σελ. 109: (2), σελ. 110: (2), (3), (4), σελ. 113: (1), (2), σελ. 114: (2), (4), (5), σελ. 120 (1), **Αρχείο Κ. Κυράνη**, [σελ. 63: (3), σελ. 65: (3), (4), σελ. 70: (1), σελ. 71: (1), (3), σελ. 76: (1), σελ. 128: (2), σελ. 135: (1)], **«Ηπειρος»**, Κ. Μπαλάφας, Εκδόσεις Ποταμός, [σελ. 74: (1), σελ. 113: (4), σελ. 147: (4)], **Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος**, Ελληνικό Δακτυλικό Αλφάβητο, [σελ. 78: (1)], **«25 χρόνια μικρή πόρτα»**, Ξ. Καλογεροπούλου, [σελ. 81: (1)], **«Ελληνικά Μουσεία»**, Εκδοτική Αθηνών, [σελ. 83: (1), σελ. 93: (4), σελ. 100: (1), σελ. 116: (1)], **Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης**, [σελ. 83: (2)], **«Άθλα Αθλητές και Έπαθλα»**, Π. Βαλαβάνης, Εκδόσεις Ερευνητές, [σελ. 91: (1)], **«Ολυμπιακοί Αγώνες»**, Αθήνα 2004, [σελ. 93: (1), (2), (3)], **«Επικοινωνία»**, Εκδόσεις Ερευνητές, [σελ. 100: (4), (5), (6), (7), σελ. 101: (1), (2), (3), σελ. 102: (1), (2), (3), (4)], **National Geographic**, Εκδόσεις Λαμπράκη, [σελ. 101: (5)], **«ΗΡΑ»**, Ήρα Τριανταφυλλίδη, [σελ. 107: (2)], **«Θησαυροί του Αγίου Όρους»**, Εκδοτική Αθηνών, [σελ. 109: (5)]. **«Η Ακρόπολη και το Μουσείο της»**, Εκδόσεις ΚΛΕΙΩ, [σελ. 109: (1)], **«Σαράντα Ελληνικά Κοχύλια»**, Εκδόσεις Καστανιώτη, [σελ. 114: (4)], **Θεατρική Εταιρία ΣΤΟΑ**, [σελ. 115: (3)], **Νομισματικό Μουσείο**, [σελ. 115: (4)], **Μουσείο Γουλιανδρή Φυσικής Ιστορίας**, [σελ. 114: (1), σελ. 115: (5), σελ. 136: (4)], **«Λαϊκή Τέχνη»**, Μ. Κυνηγού Φλάμπουρα, [σελ. 115: (2), σελ. 136: (7)], **Εθνική Λυρική Σκηνή**, [σελ. 117: (1), σελ. 152: (1)], **Πρόγραμμα ΜΕΛΙΝΑ**, Πελ. Λαογραφικό Ίδρυμα, [σελ. 121: (1)], **«Η Ελληνική Χλωρίδα»**, Μπάουμαν Ε., Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, [σελ. 123: (1), (3), σελ. 124: (4), σελ. 157: (πίνακας φυτών), (3), (4), (5), (7), (12)], **«Βιότοποι της Ελλάδας»**, Σφήκας Γ., Εκδόσεις Πατάκη, [σελ. 124: (3), (7), (9), σελ. 137: (1), σελ. 157: (πίνακας φυτών), (2), (9), (πίνακας ζώων): (3), (6), (9), (16), **«Τα δάση των χαμηλών περιοχών»**, Σφήκας Γ., Εκδόσεις Πατάκη, [σελ. 124: (2), (6), σελ. 125: (1)], **«Τα Αγριολούλουδα»**, Γ. Σφήκας, Εκδ. Πατάκη, [σελ. 124: (5), σελ. 140: (2), σελ. 157: (πίνακας φυτών), (1)], **«Θηλαστικά και ερπετά της Ελλάδας»**, Ελευθέρος Τύπος, [σελ. 130: (4), σελ. 140: (1), σελ. 157: (πίνακας ζώων), (1), (10)], **Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία**, [σελ. 130: (6), σελ. 135: (4), σελ. 136: (5), σελ. 137: (3), σελ. 140: (3), σελ. 157: (πίνακας ζώων): (12)], **Εταιρία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας ΜΟΜ** [σελ. 139: (1), (2), (3)], **Γνωρίζοντας τους υγρότοπους**, ΥΠΕΧΩΔΕ, [σελ. 136: (6), σελ. 157: (πίνακας ζώων), (4)], **WWF, Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση**, [σελ. 140: (3)].

Περιεχόμενα

Η ομάδα

Ενότητα 1: Η τάξη μου

Κεφάλαιο 1	Πώς είναι η τάξη μου;.....	10
Κεφάλαιο 2	Η ομάδα μια αγκαλιά, δάσκαλοι με τα παιδιά	13
Κεφάλαιο 3	Πώς ζούμε στην τάξη;.....	14

Ενότητα 2: Το σχολείο μου

Κεφάλαιο 1	Πώς είναι το σχολείο μου;	18
Κεφάλαιο 2	Πώς ζούμε στο σχολείο;	20
Κεφάλαιο 3	Εκδρομές με το σχολείο, εκδηλώσεις και γιορτές	22
Κεφάλαιο 4	28η Οκτωβρίου 1940	23

Ενότητα 3: Η οικογένειά μου

Κεφάλαιο 1	Η οικογένεια	26
Κεφάλαιο 2	Πώς ζούμε στην οικογένεια;.....	29
Κεφάλαιο 3	Πώς η οικογένεια φροντίζει το περιβάλλον;.....	31

Ο χρόνος

Ενότητα 1: Ο άνθρωπος και ο χρόνος

Κεφάλαιο 1	Η οικογένειά μου έχει ιστορία	34
Κεφάλαιο 2	Η δική μου ιστορία.....	37
Κεφάλαιο 3	Πώς μετρώ το χρόνο;.....	38
Κεφάλαιο 4	Πώς αλλιώς μετρώ το χρόνο;	40
Κεφάλαιο 5	Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά	41
Κεφάλαιο 6	Πώς περνάω τον ελεύθερο χρόνο μου;.....	42

Ενότητα 2: Ο ήλιος και η ζωή μας

Κεφάλαιο 1	Ο Ήλιος, ο Ηλιάτορας, ο Πετροπαιχνιδιάτορας	45
Κεφάλαιο 2	Τι μας προσφέρει ο ήλιος;.....	47

Ο τόπος μου

Ενότητα 1: Το σπίτι μου

Κεφάλαιο 1	Στο σπίτι μου	50
------------	---------------------	----

Ενότητα 2: Η γειτονιά μου

Κεφάλαιο 1	Πώς είναι η γειτονιά μου;.....	53
Κεφάλαιο 2	Οι άνθρωποι της γειτονιάς μου.....	55
Κεφάλαιο 3	Πώς ζούμε στη γειτονιά;	57
Κεφάλαιο 4	Η γειτονιά και το περιβάλλον	59

Ενότητα 3: Ο τόπος που ζω

Κεφάλαιο 1	Ακτές και θάλασσα	64
Κεφάλαιο 2	Νησιά.....	66
Κεφάλαιο 3	Ποτάμια, λίμνες, κάμποι	68
Κεφάλαιο 4	Βουνά.....	70
Κεφάλαιο 5	Πώς οι άνθρωποι αλλάζουν τον τόπο που ζουν;.....	72

Οι ανάγκες του ανθρώπου

Ενότητα 1: Οι ανάγκες του ανθρώπου

Κεφάλαιο 1	Ποιες είναι οι ανάγκες του ανθρώπου;.....	75
Κεφάλαιο 2	Άνθρωποι με ειδικές ανάγκες	78

Ενότητα 2: Γνωρίζω το σώμα μου

Κεφάλαιο 1	Γνωρίζω το σώμα μου.....	81
------------	--------------------------	----

Κεφάλαιο 2	Γνωρίζω τον κόσμο με τις αισθήσεις.....	85
Κεφάλαιο 3	Πώς φροντίζω το σώμα μου για να είμαι υγιής;	87

Ενότητα 3: Ο αθλητισμός στο σχολείο μας

Κεφάλαιο 1	Οι αθλητικές δραστηριότητες στο σχολείο μας.....	90
Κεφάλαιο 2	Κανόνες και αθλήματα	92

Ενότητα 4: Αγαθά και επαγγέλματα

Κεφάλαιο 1	Αγαθά και επαγγέλματα.....	96
------------	----------------------------	----

Πώς επικοινωνούμε;

Ενότητα 1: Επικοινωνία – ενημέρωση – Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Κεφάλαιο 1	Η επικοινωνία άλλοτε και σήμερα	101
Κεφάλαιο 2	Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	103

Ο Πολιτισμός μας

Ενότητα 1: Τα παιχνίδια άλλοτε και σήμερα

Κεφάλαιο 1	Τα παιχνίδια άλλοτε και σήμερα	106
------------	--------------------------------------	-----

Ενότητα 2: Πώς ανακαλύπτω την ιστορία του τόπου μου;

Κεφάλαιο 1	Πώς ανακαλύπτω την ιστορία του τόπου μου;.....	110
Κεφάλαιο 2	25η Μαρτίου: διπλή γιορτή	112

Ενότητα 3: Τι είναι ο πολιτισμός;

Κεφάλαιο 1	Ο πολιτισμός του τόπου μας.....	114
Κεφάλαιο 2	Μια επίσκεψη στο Μουσείο.....	116
Κεφάλαιο 3	Τι συμβαίνει στην περιοχή μας;	117
Κεφάλαιο 4	Κάθε τόπος τα έθιμά του... και ο χρόνος τα δικά του.....	118
Κεφάλαιο 5	Το βιβλίο των παροιμιών	119
Κεφάλαιο 6	Απόκριες	120
Κεφάλαιο 7	Πάσχα	121

Ερευνούμε το περιβάλλον

Ενότητα 1: Τα φυτά του τόπου μου

Κεφάλαιο 1	Ποια φυτά ζουν στον τόπο μου;	124
Κεφάλαιο 2	Ποια είναι τα μέρη των φυτών;.....	126
Κεφάλαιο 3	Οι εποχές και τα φυτά.....	128

Ενότητα 2: Τα ζώα του τόπου μου

Κεφάλαιο 1	Ποια ζώα ζουν στον τόπο μου;	131
Κεφάλαιο 2	Ποια είναι τα μέρη ενός ζώου;.....	133
Κεφάλαιο 3	Οι οικογένειες των ζώων	134
Κεφάλαιο 4	Τα ζώα και το περιβάλλον.....	136
Κεφάλαιο 5	Πώς φροντίζουμε τα φυτά και τα ζώα;.....	137

Ενότητα 3: Αντικείμενα από το περιβάλλον μου

Κεφάλαιο 1	Από τι είναι φτιαγμένα τα αντικείμενα στην τάξη μου;	142
Κεφάλαιο 2	Πόσα είδη υλικών υπάρχουν γύρω μου;.....	144

Ενότητα 4: Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας

Κεφάλαιο 1	Η ηλεκτρική ενέργεια στη ζωή μας	147
Κεφάλαιο 2	Κάνουμε οικονομία στην ηλεκτρική ενέργεια	149

Ενότητα 5: Το ταξίδι του ήχου

Κεφάλαιο 1	Το ταξίδι του ήχου.....	151
------------	-------------------------	-----

Γεια σας παιδιά.
Το όνομά μου είναι
Λέων Λαλέων.

Κι εγώ
είμαι η Μηλώ
Καμηλώ. Το δικό
σου όνομα;

Όνομα:

Έλα να γνωρίσουμε:
τον κόσμο σου, τον κόσμο μας
και λίγο παραπέρα.
Μαζί θα ταξιδέψουμε
στη γη και στον αέρα...

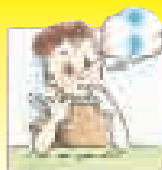
Πώς εργαζόμαστε:

Λέμε τη γνώμη μας

Συζητάμε

Ρωτάμε

Παίζουμε

Ζωγραφίζουμε

Κόβουμε και κολλάμε
Κατασκευάζουμε

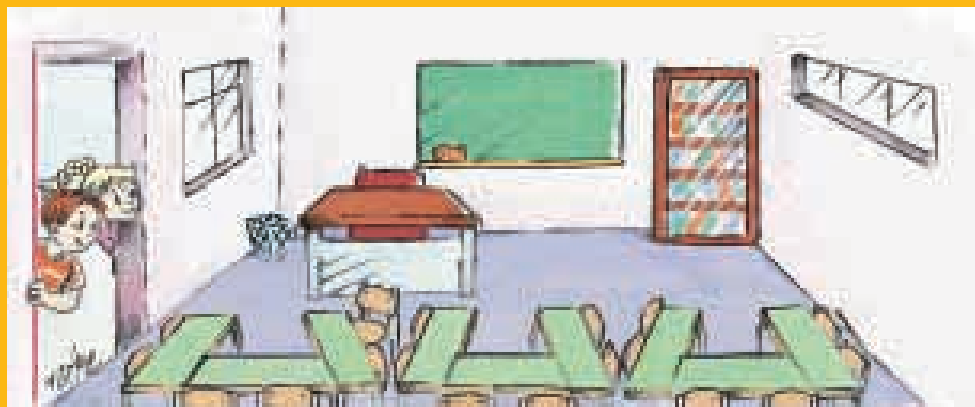
Ερευνούμε έξω από την τάξη

Εργαζόμαστε στο τετράδιο εργασιών

1. Πώς είναι η τάξη μου;

2. Η ομάδα μια αγκαλιά, δάσκαλοι με τα παιδιά

3. Πώς ζούμε στην τάξη;

1. Πώς είναι η τάξη μου;

Πώς είναι
η τάξη σου;

Παίζουμε: Γνωρίζω την τάξη μου.

Μες στην τάξη περπατώ.
Γύρω μου παρατηρώ.
Διαλέγω κάτι.
Μιλώ για αυτό.

Συζητάμε

Παρατηρώ προσεκτικά την τάξη μου.
Ποια πράγματα υπάρχουν γύρω μου;

Λέμε τη γνώμη μας

Τι άλλο θα ήθελα να έχει η τάξη μου; Γιατί;

Πώς είναι η τάξη μου;

Πόσα

είναι ο

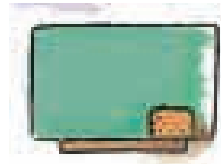

;

Πόσες

είναι ο

;

Πόσες

είναι το

;

Μετρώ και με μια

το

μου.

Πώς αλλιώς μετράμε;
Τι άλλο θα ήθελες να μετρήσεις;

Συζητάμε

Παίζουμε:

Κλείνω τα μάτια με ένα

σε ένα

ή σε ένα

.

Δίνω οδηγίες για να πάει στην

.

Η τάξη μου είναι ένας χώρος που έχει πολλά πράγματα. Έχει πίνακα, θρανία, καρέκλες, βιβλιοθήκη.

Πώς είναι η τάξη του σχολείου
σε άλλα μέρη του κόσμου;

Συζητάμε

Σε τι μοιάζει η τάξη μου με τις άλλες τάξεις;
Σε τι διαφέρει;

1 - 2

2. Η ομάδα μια αγκαλιά, δάσκαλοι με τα παιδιά

Παίζουμε:

Ας γνωριστούμε.

Παίζουμε:

Αναγνωρίζω τους συμμαθητές μου.

Ρωτάμε

Τι θα ήθελες να ρωτήσεις τα , το ή τη ;

Από φίλους ξεχειλίζει
και όλο γράμματα μυρίζει*.
Τι είναι;

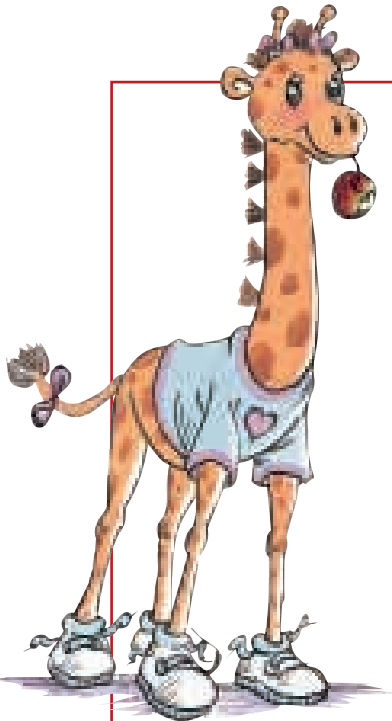
Η τάξη μου
είναι μια ομάδα.

3

* Ρ. Καρθαίου

3. Πώς ζούμε στην τάξη;

Συζητάμε

Γινόμαστε ομάδες και συζητάμε τι κάνουν τα παιδιά στις εικόνες.
Τι άλλο κάνουμε στην τάξη;

Πώς ζούμε στην τάξη;

Για την τάξη σας κανόνες
αν θα βρείτε, όλοι μαζί
καλύτερα θα ζείτε.

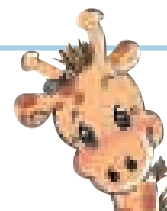
Λέμε τη γνώμη μας

Σκεφτόμαστε τρόπους για να ζούμε καλά στην τάξη.
Με το δάσκαλο ή τη δασκάλα μας συμφωνούμε
για τους κανόνες που θα έχουμε στην τάξη μας.

Παίζουμε

Γινόμαστε ζευγάρια ή ομάδες.
Παίζουμε έναν κανόνα της τάξης.

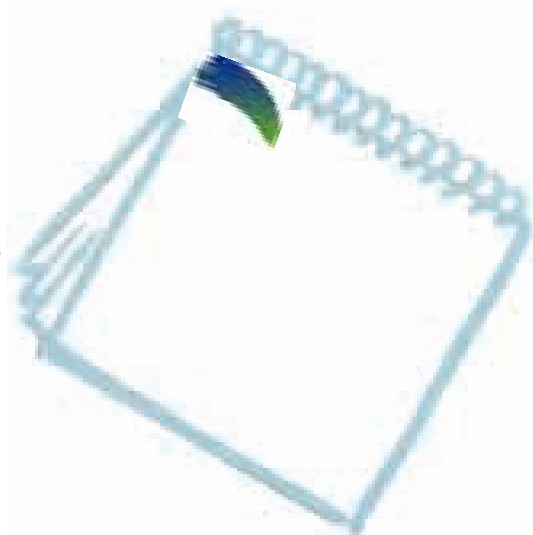
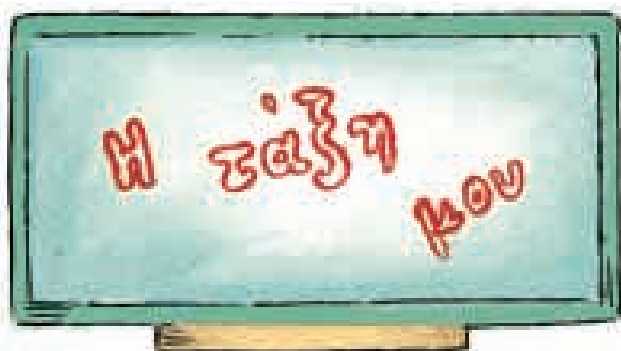
Στην τάξη μας
έχουμε κανόνες!

Η τάξη της γιαγιάς μου

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Τι σημαίνει για σένα η τάξη σου;
Να ζωγραφίσεις εικόνες από την τάξη σου.

1. Πώς είναι το σχολείο μου;

2. Πώς ζούμε στο σχολείο;

3. Εκδρομές με το σχολείο, εκδηλώσεις και γιορτές...

4. 28η Οκτωβρίου 1940

1. Πώς είναι το σχολείο μου;

Ερευνούμε έξω από την τάξη
Ας γνωρίσουμε το σχολείο μας!

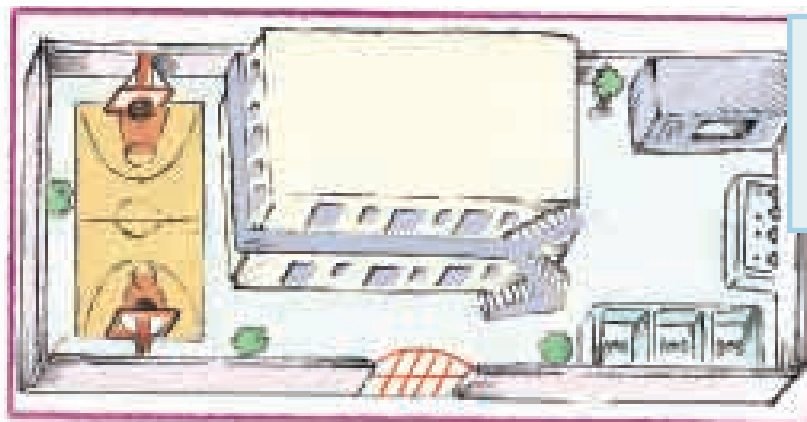
Τι βλέπεις;

Τι ακούς;

Τι πιάνεις;

Τι μυρίζεις;

Τι νιώθεις;

Γινόμαστε ομάδες.
Ερευνούμε
τους χώρους
του σχολείου.

Πώς είναι το σχολείο μου;

Λέμε τη γνώμη μας

Τι άλλο θα θέλαμε να έχει το σχολείο μας; Υπάρχει κάτι που δε μας αρέσει; Γιατί;

Βλέπω σχολεία μεγάλα, βλέπω σχολεία μικρά, στην πόλη, στο βουνό, στον κάμπο, στα νησιά.

Το σχολείο μας έχει πολλούς χώρους. Έχει αίθουσες, γραφεία, αυλή.

1 - 2

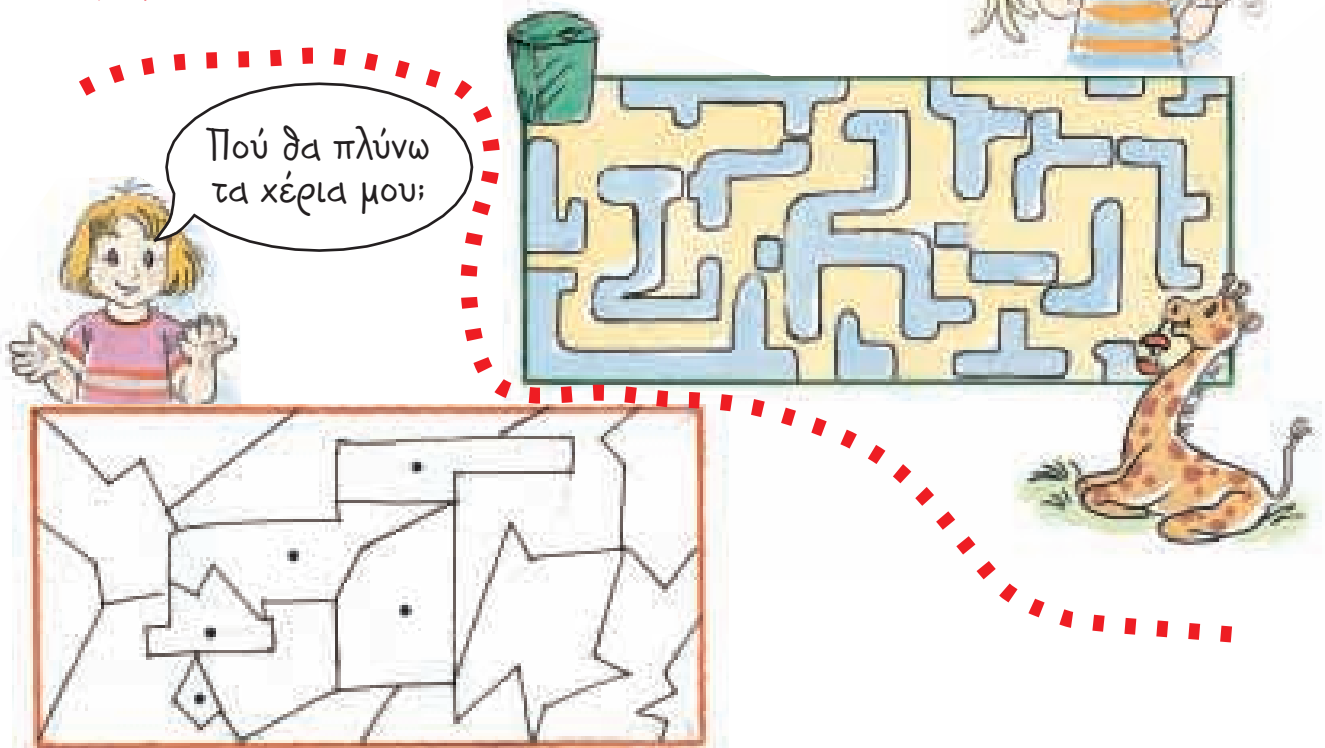
2. Πώς ζούμε στο σχολείο;

Συζητάμε

Τι άλλο κάνουμε στο σχολείο;
Τι σου αρέσει πιο πολύ;

Πού είναι
ο κάδος;

Συζητάμε

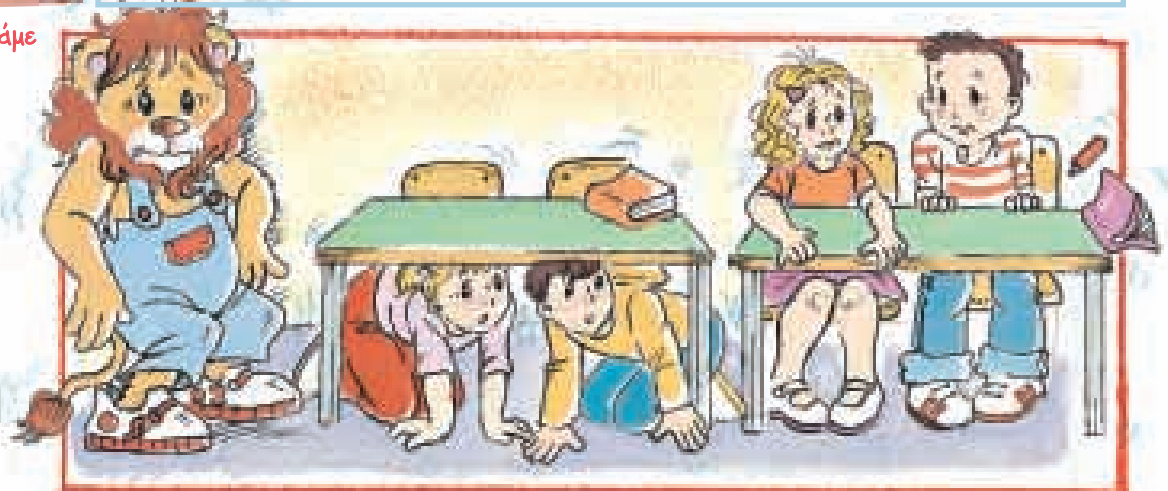
Τι θα έλεγες σε έναν συμμαθητή σου που πετάει τα σκουπίδια κάτω;
Ποιους κανόνες χρειαζόμαστε για να ζούμε καλά κάθε μέρα, όταν
είμαστε στο σχολείο;

Πώς ζούμε στο σχολείο;

Τι θα κάνουμε αν γίνει σεισμός στο **σχολείο**;
Κάνουμε ένα παιχνίδι ετοιμότητας.

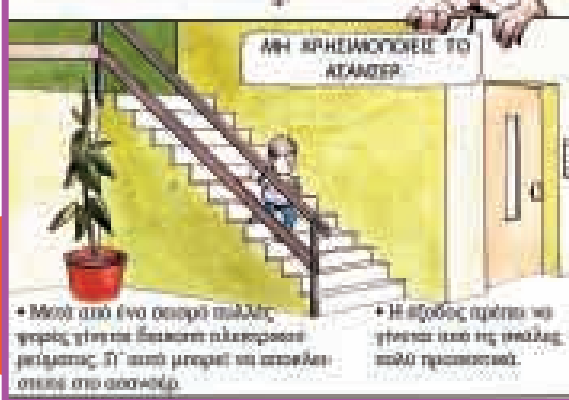
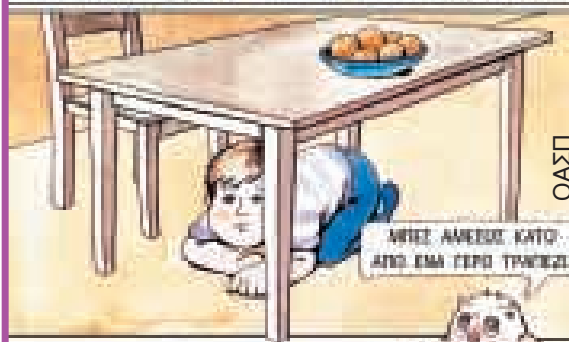
Συζητάμε

Συζητάμε

Παρατηρούμε προσεκτικά το φυλλάδιο οδηγιών. Τι θα κάνουμε αν γίνει σεισμός και είμαστε στο **σπίτι**;

Αν είσαι στο σπίτι και γίνει σεισμός...

Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας

Στο σχολείο μαθαίνουμε πολλά πράγματα. Μαθαίνουμε τι πρέπει να κάνουμε την ώρα του σεισμού.

3. Εκδρομές με το σχολείο, εκδηλώσεις και γιορτές

Τι κάνουν τα παιδιά στην πάνω εικόνα;
Πού πηγαίνουν οι μαθητές και οι μαθήτριες της Πρώτης τάξης με το σχολικό;
Πού θα ήθελες να πας με το σχολείο σου;

Λέμε τη γνώμη μας

Τι χρειάζεται να έχω μαζί μου όταν πηγαίνω εκδρομή;

--	--	--	--	--	--	--	--

Τραγουδάμε:

«Ήταν ένα μικρό καράβι...»

Με το σχολείο πηγαίνουμε εκδρομές,
κάνουμε εκδηλώσεις και γιορτές.

4 - 5

4. 28η Οκτωβρίου 1940

Α. Αλεξανδράκης,
Έλληνες στρατιώτες
στην Πίνδο, 1940-1941

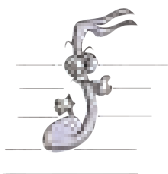
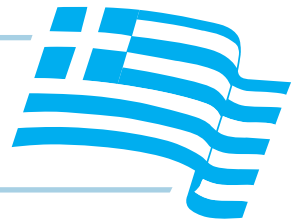
Οι παππούδες μας που τώρα
έχουν χιόνια στα μαλλιά
πολεμήσανε πριν χρόνια
μες στο κρύο και στα χιόνια
για τιμή, για λευτεριά.

Γ. Βρεττός

Ρωτάμε

Ρωτάμε τους παππούδες και τις γιαγιάδες μας να
μας πουν τι έγινε την 28η Οκτωβρίου 1940.

Παιδιά, της Ελλάδος παιδιά,
που οκληρά πολεμάτε, πάνω στα βουνά...

Μ. Τραϊφόρος, Μ. Σουγιούλ

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε
Το σχολείο μου

Τι σημαίνει για σένα το σχολείο σου;
Να ζωγραφίσεις εικόνες από το σχολείο σου στα πέταλα του λουλουδιού.

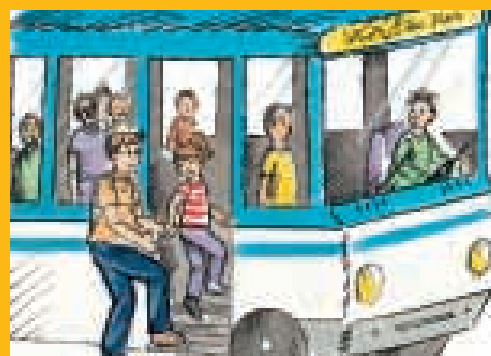
1. Η οικογένεια

2. Πώς ζούμε στην οικογένεια;

3. Πώς η οικογένεια φροντίζει το περιβάλλον;

1. Η οικογένεια

Να η οικογένειά μου!

Λέμε τη γνώμη μας

Θέλεις να μιλήσεις για τη δική σου οικογένεια;

Να η οικογένεια της φίλης μου, της Άννας.

Η οικογένεια της Άννας

ο αδερφός της

η Άννα

η αδερφή της

η μαμά της

ο μπαμπάς της

ο παππούς της

η γιαγιά της

Η οικογένεια του Ομάρ

η μαμά του

ο Ομάρ

Η οικογένεια του Τάκη

ο μπαμπάς του

ο Τάκης

Ρωτάμε

Τι θα ήθελες να ρωτήσεις την Άννα, τον Ομάρ και τον Τάκη για τις οικογένειές τους;

Η δική μου
οικογένεια
άλλαξει!

Συζητάμε

Πώς μπορεί να αλλάξει μια οικογένεια;

Κάθε παιδί έχει τη δική του οικογένεια.
Όλες οι οικογένειες δεν είναι όμοιες.

Άλλες οικογένειες

Οικογένεια Κινέζων

Οικογένεια Ινδών

Βάλε τη φωτογραφία
της οικογένειάς σου

Ευζητάμε

Παίζουμε το παιχνίδι **Μοιάζω-Διαφέρω.**

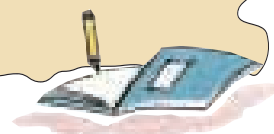
Σε τι μοιάζουν οι οικογένειες που φαίνονται στις φωτογραφίες;
Σε τι διαφέρουν;

**Αν είσαι κορίτσι,
πώς θα το πεις;**

Ο γιος της μαμάς μου είμαι εγώ.
Ο γιος του μπαμπά μου είμαι εγώ.
Ο αδελφός του αδελφού μου είμαι εγώ.
Ο αδελφός της αδελφής μου είμαι εγώ.
Ο εγγονός της γιαγιάς μου είμαι εγώ.
Ο εγγονός του παππού μου είμαι εγώ.
Ο ανιψιός του θείου μου είμαι εγώ.
Ο ανιψιός της θείας μου είμαι εγώ.
Ο ξάδελφος του ξαδέλφου μου είμαι εγώ.
Ο ξάδελφος της ξαδέλφης μου είμαι εγώ.

Ποιος είμαι πια εγώ!!!!

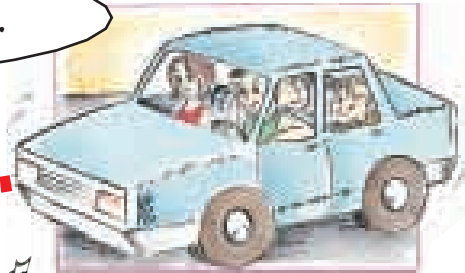

1-2

2. Πώς ζούμε στην οικογένεια;

Δείτε πώς ζουν οι φίλοι μου.

Ποιες από τις εικόνες σου θυμίζουν την οικογένειά σου;
Τι άλλο κάνετε με τη δική σου οικογένεια;

Συζητάμε

Βοηθάμε ο ένας τον άλλον.

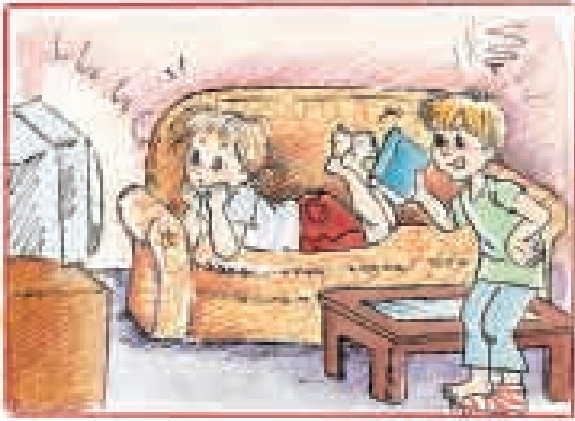

Τώρα είμαστε μια συντροφιά.

Τι μας προσφέρει η οικογένειά μας;
Τι προσφέρουμε εμείς στην οικογένειά μας;

Συζητάμε

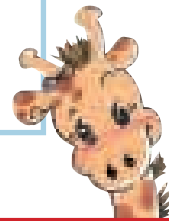
Υπάρχουν και προβλήματα

Μπορούμε να κάνουμε πάντα αυτό που θέλουμε; Γιατί;

Παίζουμε

Γινόμαστε ζευγάρια.
Παίρνουμε ρόλους.
Συζητάμε για ένα πρόβλημά μας.
Δίνουμε λύση σε αυτό.

Όλοι κάνουν κάτι μέσα στην οικογένεια,
δηλαδή έχουν ρόλους.
Κάθε οικογένεια έχει κανόνες.
Όλοι βοηθάνε σε μια οικογένεια.

Ζητώ βοήθεια από κάποιον **μεγαλύτερο** στο σπίτι και γράφω έναν **κανόνα** της οικογένειάς μου.

Ένας κανόνας της οικογένειάς μου

.....

.....

.....

.....

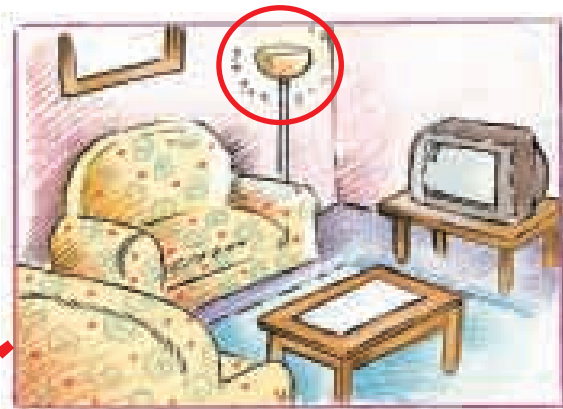
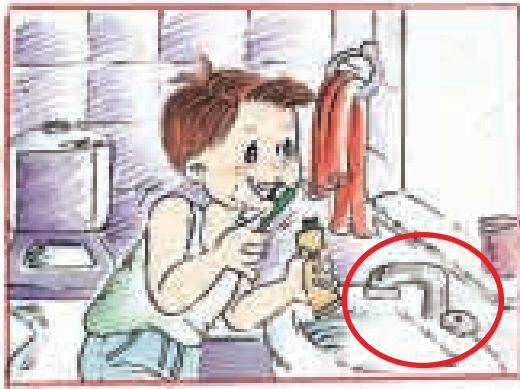
.....

3. Πώς η οικογένεια φροντίζει το περιβάλλον;

Εγώ και η οικογένειά μου προσέχουμε...

Παρατηρώ τις παραπάνω εικόνες.
Ποιες εικόνες δείχνουν τη φροντίδα μας για το περιβάλλον;
Δικαιολογώ την απάντησή μου.

Συζητάμε

Τι μπορεί να κάνει μια οικογένεια για το περιβάλλον;

Κάθε οικογένεια μπορεί να κάνει πολλά για να προστατεύει το περιβάλλον.

5 - 6

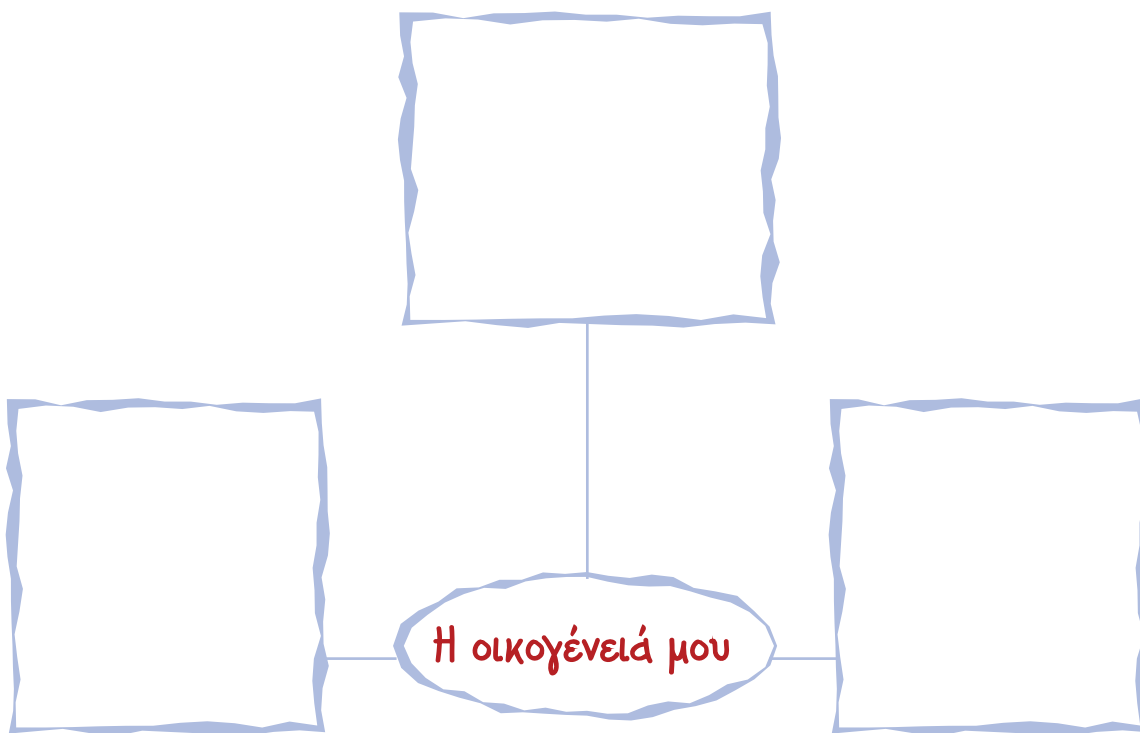
Ζωγραφίζουμε

Ζωγραφίζω **ένα μήνυμα** για το περιβάλλον.
Το δείχνω στην οικογένειά μου και συζητάμε για αυτό.

Θα μας μιλήσεις για
την οικογένειά σου;

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

Ο άνθρωπος και ο χρόνος

1. Η οικογένειά μου έχει ιστορία

2. Η δική μου ιστορία

Να κολλήσεις
δύο δικές σου
φωτογραφίες.

3. Πώς μετράω το χρόνο;

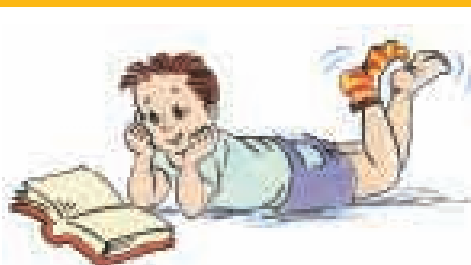
4. Πώς αλλιώς μετράω το χρόνο;

5. Χριστούγεννα – Πρωτοχρονιά

6. Πώς περνάω τον ελεύθερο χρόνο μου;

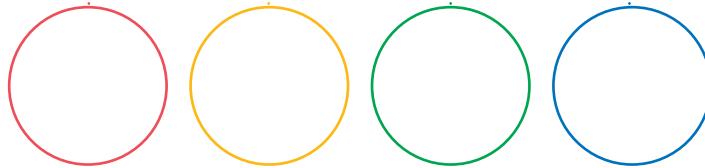
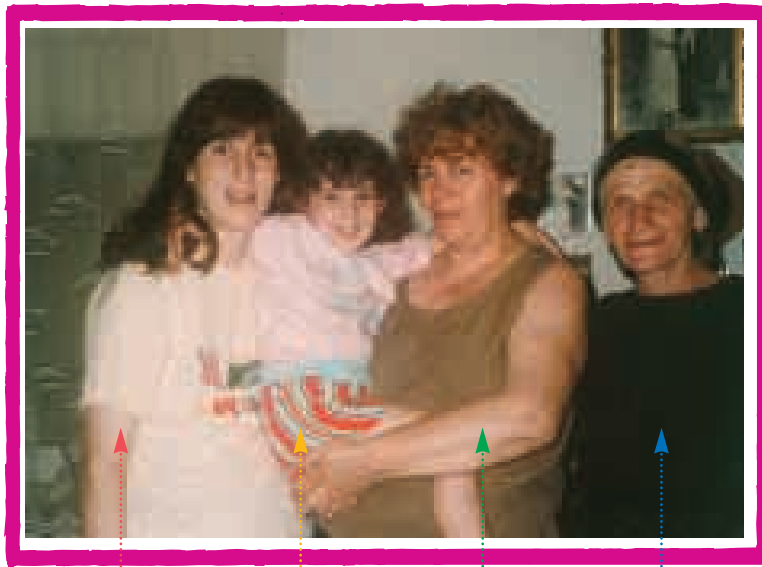
1. Η οικογένειά μου έχει ιστορία

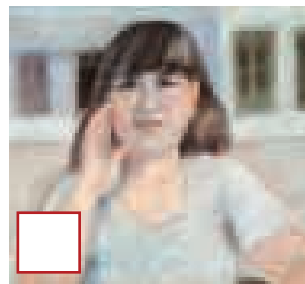
«Η ιστορία της μαμάς μου»

Στην κουζίνα του σπιτιού αρχηγός ήτανε η μαμά της μαμάς της μαμάς μου,
η γιαγιά της μαμάς μου, η δική μου προγιαγιά.

Σ. Ζαραμπούκα

Δάβης Δ.

Βαλαβανίδη Μ.

Βασιλείου Σ.

Δάβης Δ.

Βάζω αριθμούς στους κύκλους και στις φωτογραφίες. Ξεκινάω από την προγιαγιά.

Συζητάμε

Και η οικογένειά σου έχει ιστορία.
Θα μας διηγηθείς κάτι από αυτήν;

Η οικογένειά μου έχει ιστορία

Όνομα:

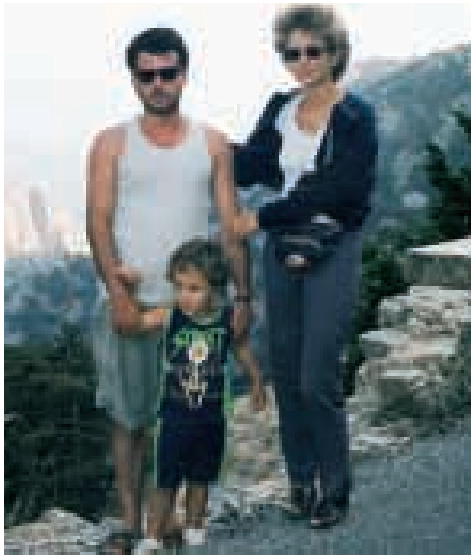
Two empty yellow rectangular boxes for writing the name.

Κολλώ φωτογραφίες με τα πρόσωπα της οικογένειάς μου.
Γράφω τα ονόματά τους στις γραμμές.

Από πού είναι
η μαμά σου, ο μπαμπάς σου,
ο παππούς σου,
η γιαγιά σου;

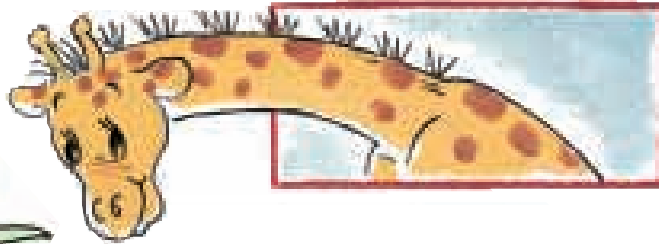
Η οικογένειά μου έχει ιστορία

Τι άλλαξε
στην
οικογένειά;

Ρώτησε τη μαμά,
τον μπαμπά,
τον παππού,
τη γιαγιά για...

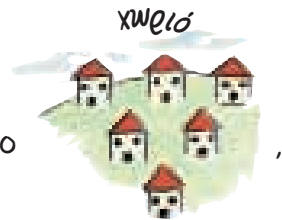
το , τα

τους

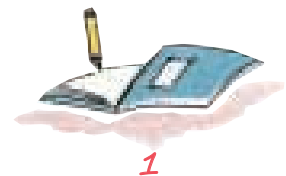
το

τους, όταν ήταν παιδιά.

Μια φορά κι έναν καιρό,
κάπου πέρα, κάπου εδώ,
ο παππούς και η γιαγιά
κάνανε πολλά παιδιά.
— Και μετά, και μετά;
— Τα παιδιά κάναν παιδιά.
— Και μετά, και μετά;
— Ε! Γεννήθηκα εγώ. Γεια σας παιδιά!

1

2. Η δική μου ιστορία

Να ζήσεις, Ελένη, και χρόνια πολλά,
μεγάλη να γίνεις με άσπρα μαλλιά!

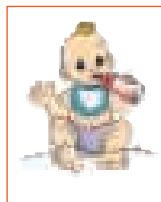
Συζητάμε

Πώς ήταν η Ελένη όταν γεννήθηκε;
Πώς είναι έξι χρονών;

Γράφω **Χαρούμενα Γενέθλια**
σε μια άλλη γλώσσα.

Κλείνω τα μάτια και θυμάμαι... όταν ήμουν πιο μικρός ή πιο μικρή.

Πώς ήμουν;
Τι μπορούσα να κάνω;

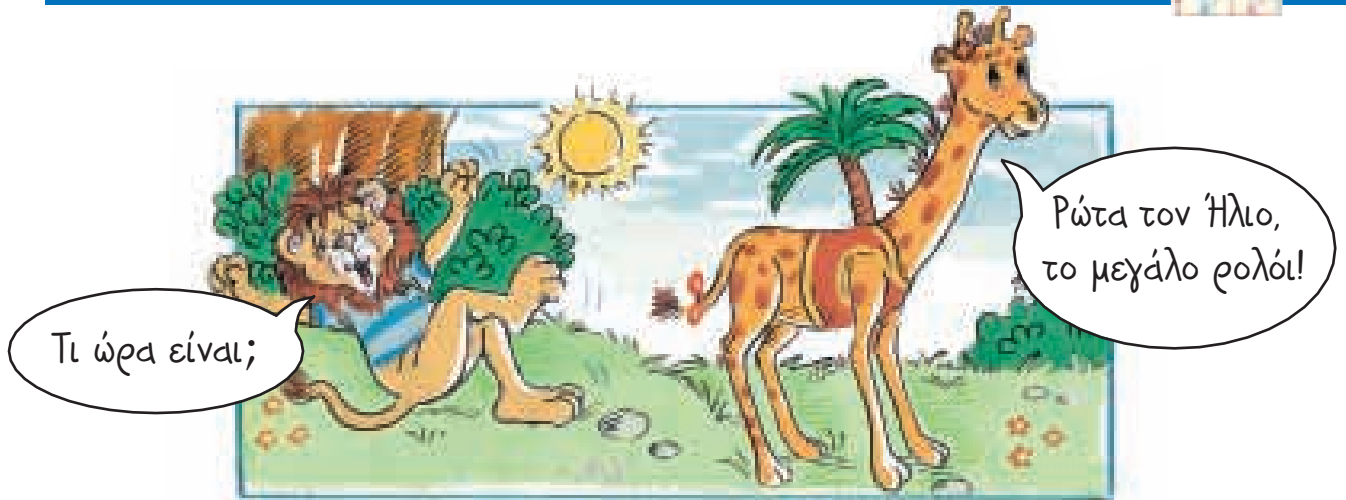

Γεννήθηκα πριν από χρόνια.
Γιορτάζω τα γενέθλιά μου το μήνα

2

3. Πώς μετράω το χρόνο;

Στη χώρα των ρολογιών

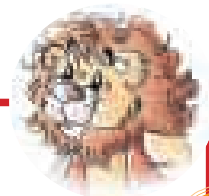

Συζητάμε

Παρατηρώ τις εικόνες. Πώς μετράμε το χρόνο;
Πώς μπορούμε να μετρήσουμε το χρόνο χωρίς ρολόι;

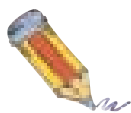
Με το ρολόι μετράμε το χρόνο που περνάει.

Τικ τακ, τικ τακ, τικ τακ

Οι ώρες κυλούν, οι μέρες περνούν. Τι μέρα είναι σήμερα;

Γράφω το όνομα
κάθε μέρας.

Η Δευτέρα με την Τρίτη
στης Τετάρτης παν το σπίτι.

Με την Πέμπτη κουβεντιάζουν
την Παρασκευή φωνάζουν.

Παίρνουνε και το Σάββατο
και τραβάνε παρακάτω.

Να κι η Κυριακή στο πλάι
το μαντίλι της κουνάει.

Κι αρχινάνε ζωηρό
της εβδομάδας το χορό.

Γ. Κρόκος

Μετράμε το χρόνο που περνάει και με μέρες.
Μία εβδομάδα έχει επτά μέρες: Δευτέρα, Τρίτη,
Τετάρτη, Πέμπτη, Παρασκευή, Σάββατο, Κυριακή.

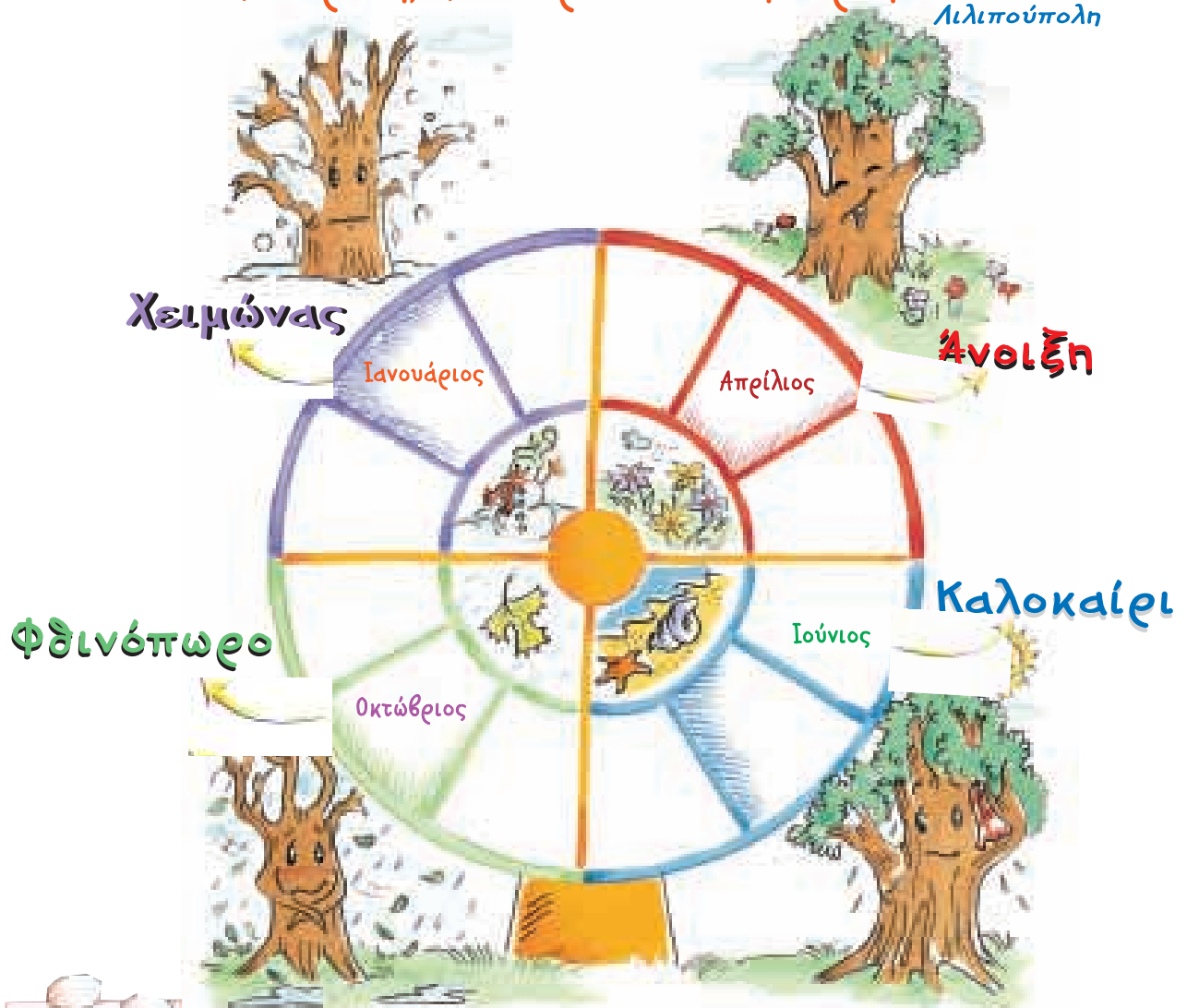
3 - 4 - 5

4. Πώς αλλιώς μετρώ το χρόνο;

Τύρω γύρω οι μήνες όλοι, η ζωή περιβόλι, άνθη, χιόνια και βροχή, κάθε χρόνο απ' την αρχή...

Λιλιπούπολη

Συζητάμε

Ποιους άλλους μήνες γνωρίζεις;
Ποιες είναι οι τέσσερις εποχές;

6 - 7

Το χρόνο που περνάει το μετράμε και με μήνες.
Ένας χρόνος έχει δώδεκα μήνες: Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος, Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος.

5. Χριστούγεννα – Πρωτοχρονιά

Θεοφάνης, Η Γέννηση του Χριστού

Ν. Λύτρας, Τα κάλαντα

Χριστούγεννα, Πρωτούγεννα...

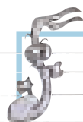
Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά...

Συζητάμε

Τι γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα;
Τι γιορτάζουμε την Πρωτοχρονιά;
Τι ετοιμασίες κάνουμε για τις γιορτές...
στο σπίτι και στο σχολείο;

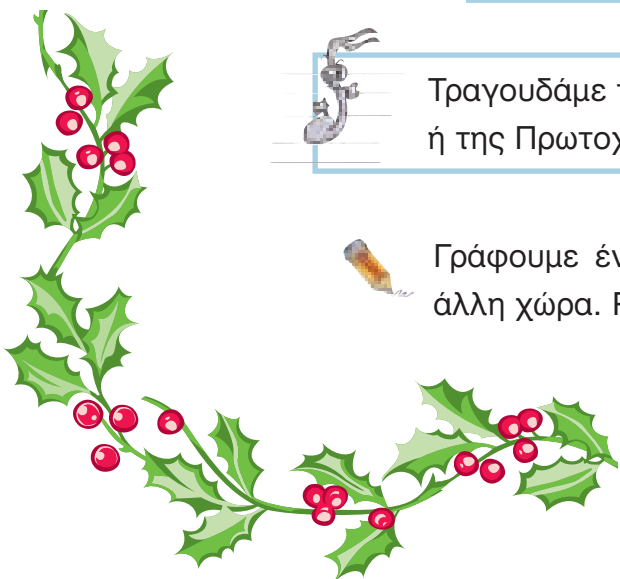
Ποιο μήνα γιορτάζουμε τα Χριστούγεννα;
Ποια εποχή;
Ποιο μήνα γιορτάζουμε την Πρωτοχρονιά;

Τραγουδάμε τα κάλαντα των Χριστουγέννων
ή της Πρωτοχρονιάς στις άλλες τάξεις του σχολείου.

Γράφουμε ένα γράμμα στα παιδιά της Πρώτης τάξης σε μια
άλλη χώρα. Ρωτάμε πώς γιορτάζουν την Πρωτοχρονιά εκεί.

6. Πώς περνάω τον ελεύθερο χρόνο μου;

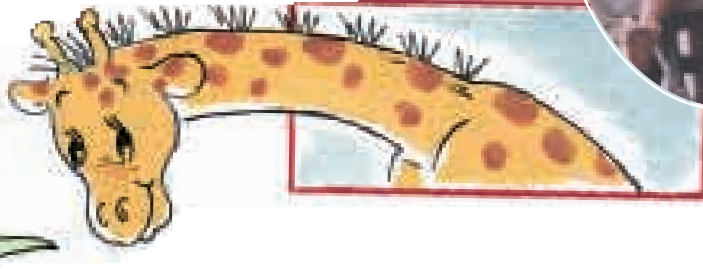

Συζητάμε

Τι κάνουν τα παιδιά στις εικόνες;
Πότε βρίσκουν καιρό για τέτοιες ασχολίες;

Εσύ τι κάνεις
όταν έχεις
ελεύθερο χρόνο;

Βάζω X σε ό,τι κάνω εγώ, όποτε έχω ελεύθερο χρόνο:

Τι άλλο μπορείς να κάνεις
όταν έχεις ελεύθερο
χρόνο;

Ο χρόνος κυλάει ευχάριστα, όταν
νιώθουμε καλά και κάνουμε
όμορφα πράγματα.

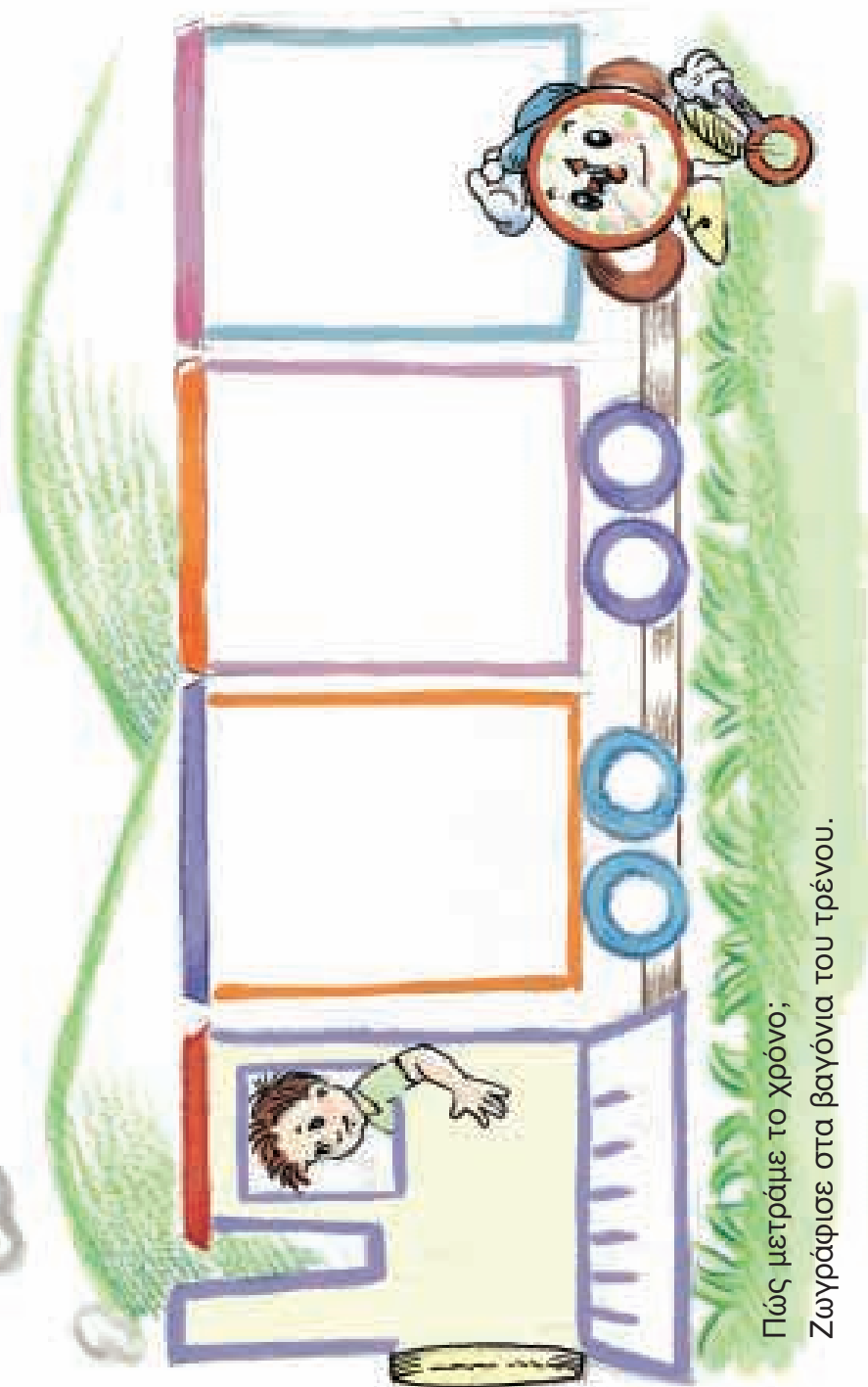

Θέατρο Σκιών
Ε. Σπαθάρης
Ο Καραγκιόζης
με τα παιδιά του

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε

«Ο χρόνος, ένα τρένο που περνά...»

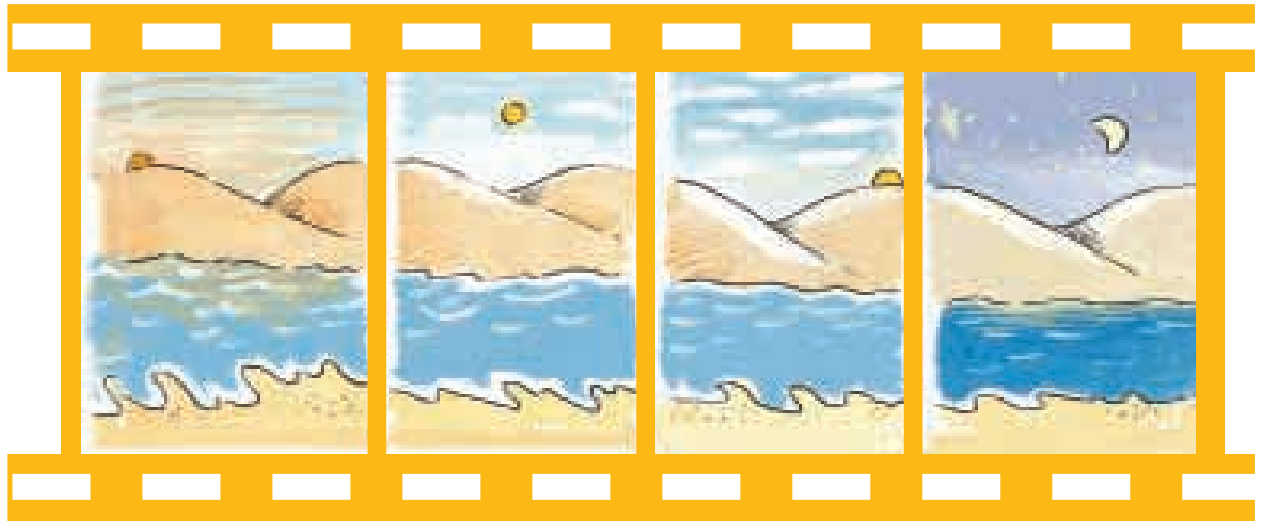

Πώς μετράμε το χρόνο;
Ζωγράφισε στα βαγόνια του τρένου.

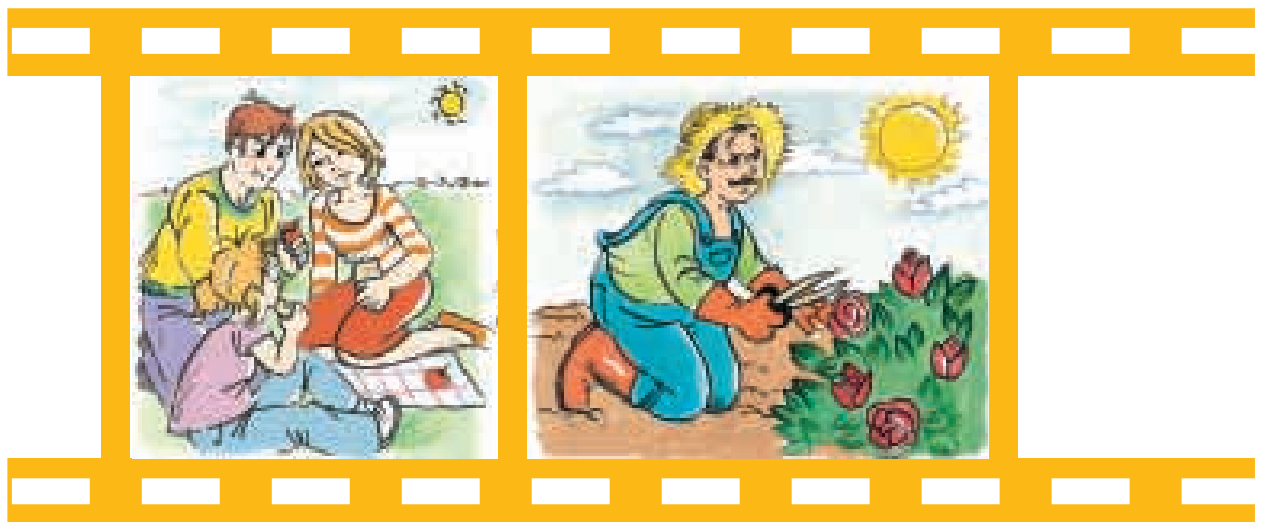
Με το **τρένο της χαράς**, ταξιδεύεις για μια ώρα. Πού πηγαίνεις και τι συμβαίνει στο τρένο μέσα;

1. Ο Ήλιος, ο Ηλιάτορας, ο Πετροπαιχνιδιάτορας

2. Τι μας προσφέρει ο ήλιος;

1. Ο Ήλιος, ο Ηλιάτορας, ο Πετροπαιχνιδιάτορας

Λέμε τη γνώμη μας

Ένας μεγάλος ζωγράφος, ο Βαν Γκογκ, ζωγράφισε την ανατολή και τον ουρανό με τα άστρα.

Φαντάσου ότι είσαι μέσα σε κάθε εικόνα.

Τι κάνεις; Τι νιώθεις;

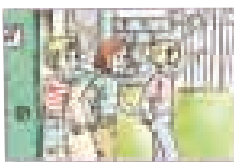

Γράφω μια λέξη που ταιριάζει κάτω από κάθε εικόνα.

Πρωί πρωί ο ήλιος βγαίνει από την Ανατολή.
Το βράδυ κατεβαίνει με ολόχρυση στολή,
να κοιμηθεί στη Δύση.

Γ. Βιζυηνός

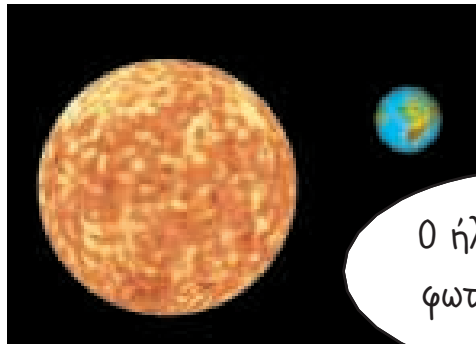

Ερευνούμε έξω
από την τάξη

Βγαίνουμε στην αυλή του σχολείου.

Δείχνουμε από πού ανατέλλει και πού δύει ο ήλιος.

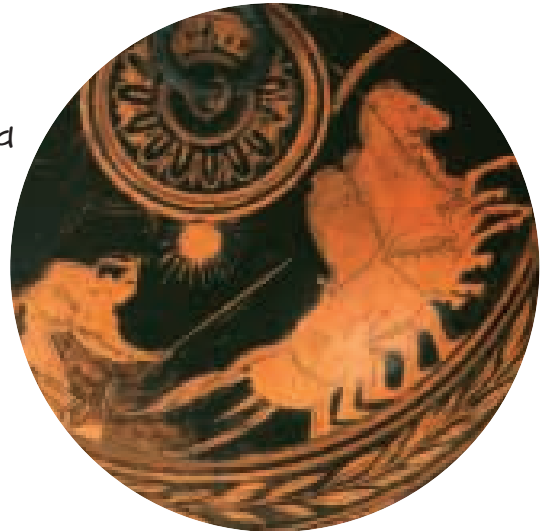
Ο ήλιος είναι ένα φωτεινό αστέρι.

Ρωτάμε

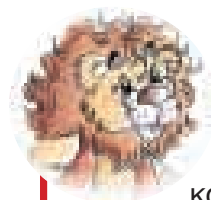
Τι συμβαίνει και έχουμε μέρα και νύχτα;
Τι άλλο θα ήθελες να μάθεις για τον ήλιο;

Πριν από πολλά χρόνια οι Έλληνες πίστευαν ότι ο ήλιος είχε δύο όμορφα παλάτια: το πρώτο στην Ανατολή και το δεύτερο στη Δύση. Εκεί πήγαινε με...

Λέμε τη γνώμη μας

Να φτιάξεις το δικό σου παραμύθι για τον ήλιο.

Ο ήλιος ανατέλλει κάθε πρωί από την Ανατολή και δύει κάθε βράδυ στη Δύση. Έτσι αλλάζει η μέρα με τη νύχτα.

1 - 2 - 3

2. Τι μας προσφέρει ο ήλιος;

Μια φορά κι έναν καιρό κάπου υπήρχε ένα .

Εκεί ο έλαμπε κάθε μέρα. Και ο χρόνος κυλούσε...

Μια φορά κι έναν καιρό υπήρχε ένα κάπου αλλού, αλήθεια πού;

Εκεί ο δεν έλαμπε ποτέ. Και ο χρόνος κυλούσε...

Συζητάμε

Τι να έγινε στο ένα χωριό;

Τι να έγινε στο άλλο;

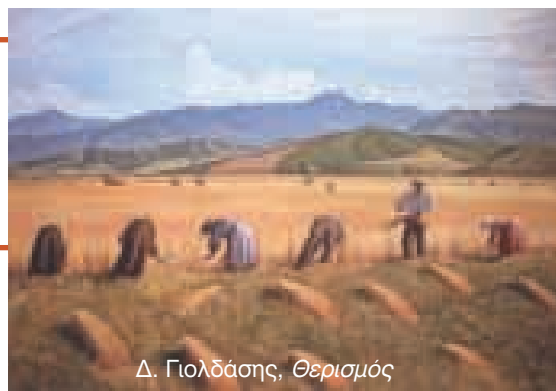
Τι να έγινε στον αέρα , στο νερό , στο χώμα ,
στα φυτά , στα ζώα και στους ανθρώπους ;

Λέμε τη γνώμη μας

Το χωριό μας έχει χωράφια με
ειτάρι. Πηγαίνουμε εκεί και ...

Συνεχίζουμε την ιστορία.

Δ. Γιολδάσης, Θερσιμός

Τι μας προσφέρει ο ήλιος;

Το αντηλιακό σου
το μπουκάλι
το μεγάλο...

Η Μηλώ η Καμηλώ βουρ στη
θάλασσα τραβώ. Το άσπρο μπλουζάκι μου
φορώ, καπέλο, ομπρέλα και νερό.
Και τι άλλο; Τι άλλο;

Να θυμάσαι ότι είναι καλό
για την υγεία μας, να αποφεύγουμε
τον ήλιο από τις **11** το πρωί μέχρι
τις **5** το απόγευμα.

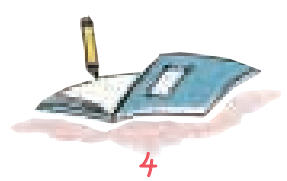

Πώς μπορούμε να προστατευθούμε από τον ήλιο;
Καλούμε ένα γιατρό στην τάξη να μας μιλήσει
για αυτό.

Συζητάμε

Ο ήλιος φωτίζει και ζεσταίνει τη γη, τα ζώα και τα φυτά.
Είναι πολύ σημαντικός για τη ζωή μας, πρέπει όμως και να προστατευόμαστε
από αυτόν.

Συζητάμε και ζωγραφίζουμε
εικόνες από τη ζωή μας με τον ήλιο.

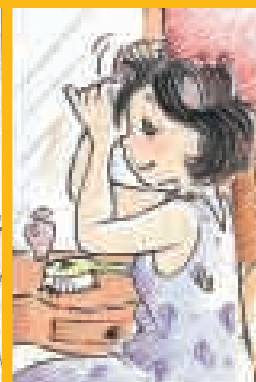
Βρίσκουμε και λέμε
λέξεις για τον **ήλιο**,
τη **μέρα** και τη **νύχτα**.

Το σπίτι μου

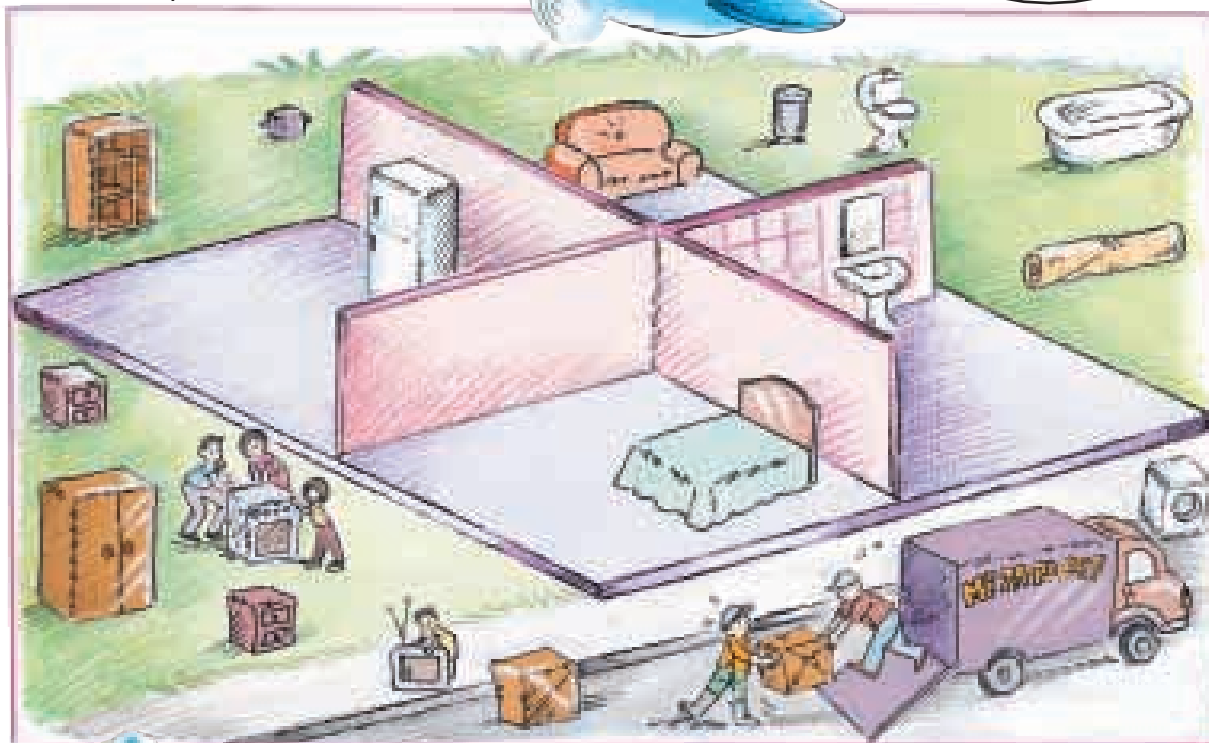
Στο σπίτι μου

Δείχνουμε με γραμμές πού πρέπει να βάλουμε κάθε αντικείμενο.

Πάω να βοηθήσω στη μετακόμιση.

Τι θα θέλαμε να ρωτήσουμε την οικογένεια που μετακομίζει;

Ρωτάμε